

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA PROFESORA RYSZARDA BABICKIEGO

Profesor dr hab. Ryszard Babicki, członek rzeczywisty PAN, wieloletni Dyrektor Instytutu Technologii Drewna w Poznaniu. Wybitny specjalista z zakresu chemicznej technologii drewna. Szerokie i wielopłaszczyznowe zainteresowania dotyczące m.in. takich zagadnień, jak: hydroliza i termoliza drewna, zastosowanie środków chwastobójczych do zwiększania przeżywienia drewna, badania nad składem różnych gatunków drewna i inne.

W dniu 16 grudnia 2010 roku zmarł prof. dr hab. Ryszard Babicki, jeden ze współtwórców Instytutu Technologii Drewna w Poznaniu. W Instytucie przepracował 57 lat, będąc jego dyrektorem naczelnym 21 lat, od roku 1970, awansując od stanowiska asystenta i jednocześnie zdobywając kolejne stopnie i tytuły naukowe. W 1994 roku został członkiem rzeczywistym PAN, będąc od roku 1978 profesorem zwyczajnym. W roku 2004 w uznaniu za zasługi dla rozwoju nauki i osiągnięcia badawcze uchwałą Senatu Akademii Rolniczej w Poznaniu został wyróżniony tytułem doktora honoris causa tej uczelni.

Podstawowym obszarem działalności naukowej profesora dr. hab. R. Babickiego była chemiczna technologia drewna. Jego bogaty dorobek w tym zakresie obejmuje zarówno prace o charakterze poznawczym, jak i stosowane licząc ponad 200 pozycji w tym około 70 oryginalnych rozpraw naukowych, 100 artykułów i referatów naukowych, 3 monografie. Wyniki swoich badań Profesor publikował w czasopismach krajowych i zagranicznych.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje działalność Profesora dotycząca innowacyjności w przemyślach opartych na drewnie. Jest On autorem lub współautorem wielu patentów, opracowań technologicznych wdrożonych w przemyśle oraz nieopublikowanych sprawozdań z prac naukowo-badawczych¹.

Zainteresowania naukowe Profesora Babickiego były wielopłaszczyznowe i koncentrowały się zarówno na problemach takich jak: hydroliza i termoliza

¹ Wykaz ważniejszych publikacji prof. R. Babickiego znajduje się w opracowaniu: *Technologia drewna wczoraj, dziś, jutro. Studia i szkice na Jubileusz Profesora Ryszarda Babickiego*. Poznań, ITD, 2007

drewna, przerób żywicy balsamicznej i ekstrakcyjnej oraz oleju talowego, uszlachetnianie produktów, jak również badaniach właściwości chemicznych drewna. Jednocześnie też należy zwrócić uwagę na wieloletnie, kompleksowe prace poświęcone termolizie drewna, które obejmowały badania nad zwęglaniem różnych gatunków drewna oraz jego drobnych odpadów, w tym trocin, a także nad regeneracją węgla aktywnego. Do szczególnych dokonań należy zaliczyć opracowanie nowej przemysłowej technologii zwęglania drobnowymiarowych odpadów drzewnych w piecu wielopółkowym typu Herreshoffa. Istotnymi walorami poznawczymi tych badań było wyjaśnienie szeregu zjawisk związanych z procesem zwęglania drobnych odpadów lignocelulozowych, a także ich aktywacji. Równie wartościowe są wyniki badań nad hydrolizą drewna odpadowego, a zwłaszcza trocin, w celu otrzymania drożdży paszowych. Trafne zastosowanie w nich tzw. ryskiej metody hydrolizy pozwoliło na uzyskanie znacznej efektywności procesu.

Wyniki prac poświęconych przerobowi żywicy i oleju talowego oraz uszlachetnianiu pozyskanych produktów, realizowanych pod kierunkiem prof. R. Babickiego, umożliwiły zarówno zwiększenie wydajności procesu, jak i polepszenie jakości produktów.

Na wyróżnienie zasługują nowatorskie badania nad zastosowaniem środków chwastobójczych do zwiększenia przeżywania drewna. Te prekursorskie w Polsce prace miały charakter kompleksowy i interdyscyplinarny. Uczestniczyli bowiem w nich, oprócz pracowników naukowych Instytutu Technologii Drewna, leśnicy, entomolodzy, technolodzy produkcji i ekonomiści. Obszerne badania natury podstawowej i utylitarnej doprowadziły do opracowania technologii oraz budowy urządzeń, a także założeń ekonomicznych otrzymywania i przerobu sztucznie przeżywanego drewna sosnowego.

Znaczące miejsce w dorobku naukowym prof. R. Babickiego zajmowały badania nad składem chemicznym różnych gatunków drewna w zależności od wieku i zasięgu naturalnego, wzbogacające stan wiedzy z tego zakresu o szereg istotnych aspektów. Podobny charakter miały prace nad zmianami właściwości chemicznych i fizykochemicznych drewna buka pod wpływem obróbki hydrotermicznej. Jego wyniki zyskały zainteresowanie i uznanie w wielu ośrodkach naukowych na świecie.

Profesor R. Babicki, kierując Instytutem przez ponad 20 lat, inicjował wiele badań niezbędnych dla rozwoju przemysłu drzewnego. Jednocześnie godził obowiązki wynikające z pełnionej funkcji z powinnościami pracownika naukowego, czego przejawem było również łączenie działalności naukowej z aktywnym udziałem w życiu publicznym i sprawowanie zaszczytnych i odpowiedzialnych funkcji. I tak, w latach 1975-1980 powierzono Mu kierownictwo problemu węzłowego 09-11 „Kompleksowe wykorzystanie surowca drzewnego w przerobie przemysłowym”, a w latach 1986-1990 nadzorowanie Centralnego Programu Badawczego 6.5. „Materiałoszczędny przerób drewna”.

Wyrazem uznania autorytetu naukowego prof. R. Babickiego było Jego wieloletnie członkostwo w licznych komitetach i radach naukowych, m.in. : ponad 20 lat przewodniczył Komitetowi Technologii Drewna Polskiej Akademii Nauk. W uznaniu zasług, w 1996 roku został powołany na honorowego przewodniczącego Komitetu. Przez 17 lat był członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Naukowych, uczestniczył w pracach Komisji Problemowych Komitetu Badań Naukowych, Rad Naukowo-Technicznych Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego oraz Ministerstwa Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, rad naukowych instytutów, rad programowych i komitetów redakcyjnych czasopism naukowych, takich jak: Sylwan, Folia Forestalia Polonica, Drewno. Prace Naukowe. Doniesienia. Komunikaty.

W świetle przedstawionego materiału można powiedzieć, że Profesor R. Babicki swoim życiem i pracą dobrze zasłużył się Instytutowi Technologii Drewna i całemu sektorowi drzewnemu w Polsce.

Za Radę Programową
Władysław Strykowski